

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

Development of the Active Learning Model to Enhance the Analytical Thinking
Capability and Achievement in Learning Morality, Ethics and Code of Ethics for
Teachers Course of Primary Education Program Student in Northern College

เปรมปรี ฆะปัญญา¹, จักรพันธ์ จันทร์เจริญ² และ กรรณิการ์ ทองรักษ์³

Prempree Kapunya¹, Chakkaphan Chancharoen² and Kannika Thongrak³

Received : 17 ธ.ค. 2566

Revised : 7 มี.ค. 2567

Accepted : 8 มี.ค. 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ในการเรียนวิชาคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ปีการศึกษา 2565 จำนวน 60 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณของนักศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบทีแบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระ

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1.1) ขั้นกระตุ้นความสนใจ 1.2) ขั้นค้นหาข้อมูล 1.3) ขั้นเรียกข้อมูล 1.4) ขั้นทำงาน 1.5) ขั้นตีความและลงข้อสรุป และ 1.6) ขั้นประเมินผล 2) ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด 3) นักศึกษามีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครูหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้, การเรียนรู้เชิงรุก, ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

¹ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น อีเมล: premka37@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น อีเมล: chakkaphan.dear@gmail.com

³ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น อีเมล: aood396@northern.ac.th

¹ Lecturer in the Faculty of Education, Northern College, Email: premka37@gmail.com

² Assistant Professor, Ed.D. Lecturer in the Faculty of Education, Northern College, Email: chakkaphan.dear@gmail.com

³ Lecturer in the Faculty of Education, Northern College, Email: aood396@northern.ac.th

Abstract

This research objectives were: 1) to study the guidelines of creating a model of active learning to enhance analytical thinking capability and learning achievement of students in learning the course of morality, ethics, and code of ethics for teachers; 2) to create and verify the quality of the active learning model; and 3) to compare analytical thinking capability, and achievement of students in learning the course of morality, ethics, and code of ethics for teachers. The samples were 60 bachelor's degree program students in elementary education of Northern college in academic year of 2022, which randomized through cluster sampling. The instruments were learning management plan, analytical thinking capabilities test, the learning achievement test of the course of morality, ethics, code of ethics. The data were analyzed by using mean, standard deviation, t-test (dependent samples).

The results were: 1) the model of learning management consists of 6 steps: 1.1 attendance stimulation, 1.2 data searching, 1.3 data recall, 1.4 practice, 1.5 interpret and results; and 1.6 evaluate; 2) the result of propriety verification of model quality was at the highest level; 3) students capabilities of analytical thinking after learning were higher than before learning, and higher than the 70 percent of determined criteria with statistically significant at .01 level. The students learning achievement after learning the course of morality, ethics, and code of ethics were higher than before learning with statistically significant at .01 level.

Keywords: Learning management model, Active learning, Analytical thinking capability

บทนำ

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญ ในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถและสติปัญญาเพียงพอที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าโดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจัดเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ทักษะในสาขาวิชาชีพหรือสาขาวิชาเฉพาะทางให้มีความรอบรู้ เชี่ยวชาญ ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การดำเนินชีวิตความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การสื่อสารไร้พรมแดน ที่มีองค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้นมากมาย ทำให้เนื้อหาวิชาใหม่เกินกว่าที่จะเรียนรู้จากในห้องเรียนได้หมด ดังนั้นการเข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศสามารถทำได้ทุกที่ทุกเวลา ส่งผลให้ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และเป็นผู้แสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาศาสนา, 2561: 11)

การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งที่มีสอดคล้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และยังสอดคล้องกับยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วย โดยเป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติหรือการลงมือทำ ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรคทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นโดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในการการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาพร พุทธิพิฏฐกุล, 2555: 5; ปรียานุช พรหมภาสิต, 2559: 7)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการส่งเสริมการมีอิสระทางด้านความคิดและการกระทำของผู้เรียนการมีวิจารณญาณและการคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนจะมีโอกาส มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงและมีการใช้วิจารณญาณในการคิดและตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น มุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้กำกับทิศทางการเรียนรู้ค้นหาสไตล์การเรียนรู้ของตนเอง สู่การเป็นผู้รู้คิด รู้ตัดสินใจด้วยตนเอง (Metacognition) เพราะฉะนั้น Active Learning จึงเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดขั้นสูง (Higher order thinking) ในการมีวิจารณญาณ การวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การประเมิน ตัดสินใจ และการสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ผ่านการใช้กิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ให้หลากหลาย ผู้เรียนเลือกเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง เกิดความรับผิดชอบและทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ อีกทั้งยังส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวกทั้งตัวผู้เรียนและตัวครู เป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสได้เลือกใช้ความถนัด ความสนใจความสามารถที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) สอดรับกับแนวคิดทฤษฎีปัญญา (Multiple Intelligence) เพื่อแสดงออกถึงตัวตนและศักยภาพของตัวเอง ส่วนครูผู้สอนต้องมีความตระหนักที่จะปรับเปลี่ยนบทบาท แสวงหาวิธีการ กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน สิ่งเหล่านี้จะทำให้ครูเกิดทักษะในการสอนและมีความเชี่ยวชาญในบทบาท หน้าที่ที่รับผิดชอบ เป็นการพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียนไปพร้อมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562: 4)

ปัจจุบัน “การคิด” และ “การสอนคิด” เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพสูง ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกหันมาศึกษาและเน้นในเรื่องของการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ สุวิทย์ มูลคำ (2548: 63) ได้กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ เป็นการช่วยให้รู้ข้อเท็จจริง ความมีเหตุผล รู้จักพินิจพิจารณา การเป็นคนช่างสังเกต เก็บรวบรวมข้อมูล จะช่วยให้สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ สถานศึกษาต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนยังทำได้ในขอบเขตที่จำกัด และยังไม่ถึงเป้าหมายสูงสุดที่ต้องการ การมุ่งเน้นการปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านกระบวนการคิด จึงนับเป็นกระบวนการสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนากันอย่างจริงจัง (ทิศนา แหมมณี, 2544 : 24) ดังนั้นการสอนกระบวนการคิด หรือการสอนให้ผู้เรียนคิดเป็น ยังเป็นเรื่องที่มีความคลุมเครืออยู่มากเนื่องจากกระบวนการคิดนั้น ไม่ได้มีลักษณะเป็นเนื้อหาที่ครูสามารถเห็นได้ง่าย และสามารถนำไปสอนได้ง่าย การคิดมีลักษณะเป็นกระบวนการ ดังนั้นการสอนจึงต้องเป็นการสอนกระบวนการด้วย

การพัฒนาแบบการเรียนการสอนเชิงรุกในรายวิชาวัฒนธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครูเป็นวิชาชีพครูบังคับ ศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์หลักการแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมวิชาชีพครู จรรยาบรรณวิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด มีความซื่อสัตย์สุจริต ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีจิตสาธารณะและเสียสละให้สังคม ประพฤติปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่ดี ดังนั้นการสอนของครูต้องชี้แนะ สอนงานให้นักศึกษามีความรู้ทักษะและความสามารถเฉพาะตัวด้วยวิธีต่าง ๆ ที่วางแผนไว้ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2561: 44) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดขั้นสูง (Higher order thinking) ในการมีวิจารณญาณ การวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การประเมิน ตัดสินใจ และการสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม อย่างกระตือรือร้นในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ผ่านการใช้กิจกรรมที่ครูกำหนดไว้ให้หลากหลาย

แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ที่กล่าวว่า ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning คือ 1) เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ 2) เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด 3) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้

และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน 5) ผู้เรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ 6) เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง 7) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง 8) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการความคิดรวบยอด 9) ผู้สอน จะเป็น ผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง 10) ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปบทวนของผู้เรียน (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2553)

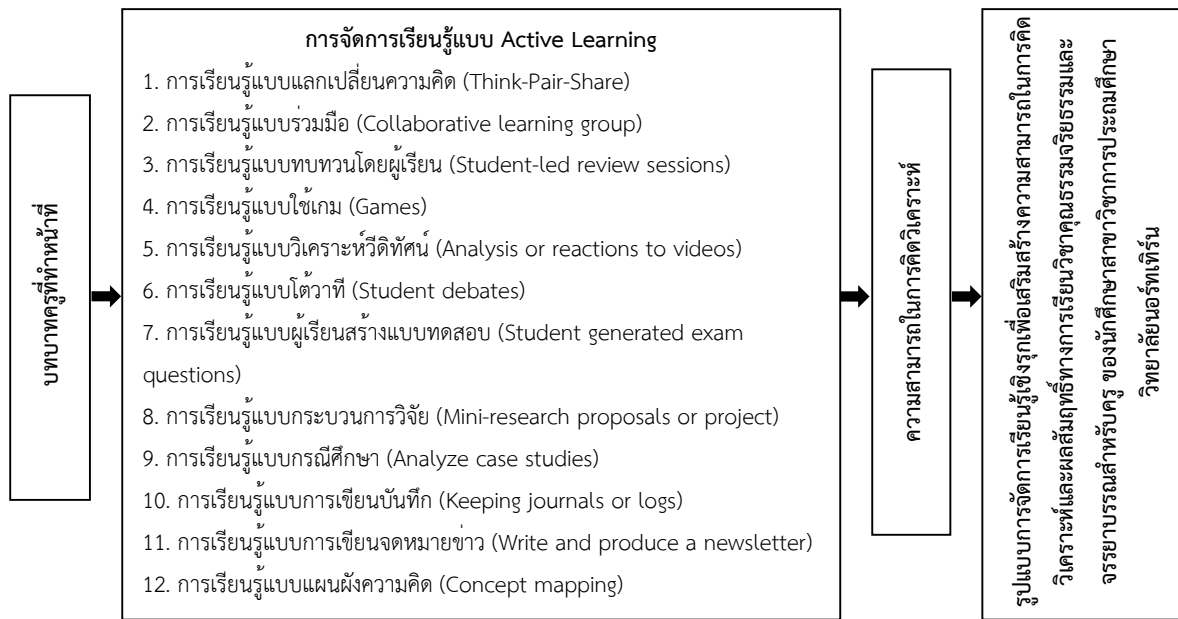
ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ก่อนเรียนและหลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยเกี่ยวข้อง จากตำราและเอกสารต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ กรอบแนวคิด เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของ ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) และแนวคิดของ McKinney (2008) มาประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น 12 ด้าน ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชา การประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

วิธีดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชา การประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกตแบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครูของนักศึกษาสาขาวิชา การประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น โดยกำหนดประเด็นการสังเกตแบบมีโครงสร้างที่เกี่ยวข้องใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ปัจจัยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) ผลลัพธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระหว่างที่นักศึกษาครูทำกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยทำการบันทึก ผลการสังเกต การศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อนำไปร่าง รูปแบบตามขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งเผยแพร่เป็นตำรา เอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในและต่างประเทศ โดยศึกษาและวิเคราะห์ จากนั้นดูผลการสังเคราะห์ เอกสารที่เกี่ยวข้องตามประเด็นที่ศึกษา

ตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัย นอร์ทเทิร์น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

2.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.3 แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยจะประสานผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อแจ้งและยืนยันการให้ความอนุเคราะห์ร่วมสนทนากลุ่มทางโทรศัพท์ และบุคลากรในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึกการสนทนา รวมทั้งจัดเตรียมอุปกรณ์การบันทึกเสียง

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการส่งเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลาในการรับเครื่องมือแบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา (Content Analysis) นำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

4.2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ก่อนเรียนและหลังเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ปีการศึกษา 2565 นักศึกษาจำนวน 60 คน ห้องเรียนละ 30 คน จำนวน 2 ห้อง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ปีการศึกษา 2565 จำนวน 60 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2.3 แบบสังเกตความสามารถในการคิดวิเคราะห์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 3.1 ดำเนินการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู โดยสังเกตการจัดการเรียนการสอนที่มีครู ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 3.2 ระหว่างการเรียนการสอนและระหว่างนักศึกษาครูทำกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยทำการบันทึกผลการศึกษาศามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้แบบทดสอบ วัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์
- 3.3 เมื่อการจัดการเรียนรู้สิ้นสุด ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวัดความสามารถในการคิด วิเคราะห์ การเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 4.1 ประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ตามเกณฑ์ 70/70 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามสูตร E1/E2
- 4.2 วิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบคะแนนผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู หลังเรียนจากรูปแบบกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test one sample)
- 4.3 นำข้อมูลผลการศึกษาศามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิด วิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู จากแบบทดสอบวัดความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ มาวิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมของนักศึกษาหลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มาวิเคราะห์ผล เชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลต่อไป

สรุปผล

1. ผลศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ควรมีปัจจัยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อม ของผู้สอน การกระตุ้นส่งเสริมผู้เรียน การตั้งโจทย์หรือประเด็นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเตรียมผู้เรียนก่อนการเรียนการสอน การเตรียมสภาพแวดล้อม และกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการคิดวิเคราะห์มากที่สุด 2) สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน 3) จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลาย 4) จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยการแบ่งกลุ่ม

แบบลดความสามารถ เพื่อให้ผู้เรียนส่งเสริมกันและกัน โดยเลือกใช้แบบวิเคราะห์ผู้เรียนตามทฤษฎีปัญหาเพื่อแบ่งกลุ่มย่อยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning group) เพื่อฝึกกระบวนการคิดและการแก้ไขปัญหา จำนวนกลุ่มละ 6 คน หรือ 10 คน 4) มุ่งเน้นการลงมือปฏิบัติตามสภาพจริง การใช้สถานการณ์จริงและสถานที่จริง โดยให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และสามารถนำมาประยุกต์ใช้จริง 5) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู 6) การวัดและประเมินผลผู้เรียนและการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชา การประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ขั้นกระตุ้นความสนใจ	4.32	0.45	มาก
2. ขั้นค้นหาข้อมูล	4.17	0.44	มาก
3. ขั้นเรียกข้อมูล	4.16	0.46	มาก
4. ขั้นทำงาน	4.30	0.5	มาก
5. ขั้นตีความและลงข้อสรุป	4.19	0.43	มาก
6. ขั้นประเมินผล	4.13	0.69	มาก
รวม	4.21	0.50	มาก

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชา การประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น มีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ 1) ขั้นกระตุ้นความสนใจ (Attention) ผู้สอนตั้งคำถามให้นักศึกษา สังเกตข้อมูลหรือรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ จำแนกแยกแยะองค์ประกอบของสิ่งนั้นๆ ที่เป็นองค์ประกอบย่อย ๆ 2) ขั้นค้นหาข้อมูล (Explore Data) ผู้สอนตั้งคำถามให้นักศึกษาทบทวนในรายละเอียดแล้วเปรียบเทียบระหว่างสิ่งสองสิ่งและหาความชัดเจนในความเหมือนความต่างของสิ่งสองสิ่งนั้น 3) ขั้นเรียกข้อมูล (Recall) ผู้สอนซักถามทบทวนให้นักศึกษานำสิ่งต่าง ๆ ที่กำหนดให้ จำแนกไปตามระดับที่กำหนดไว้ให้เกิดเป็นหมวดหมู่ แต่ละหมวดหมู่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ 4) ขั้นทำงาน (Practice) ผู้สอนตั้งคำถามให้นักศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งสองสิ่ง และสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ได้หลายมิติ 5) ขั้นตีความ และลงข้อสรุป (Interpreting Data) ผู้สอนซักถามให้นักศึกษารวบรวมข้อมูล บอกความสัมพันธ์ของข้อมูล 6) ขั้นประเมินผล (Evaluation) ผู้สอนตรวจสอบความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ไปสร้างข้อสรุปเป็นหลักการ กฎเกณฑ์ ผลการตรวจสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิด วิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชา การประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น พบว่า ผลการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.50) ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	$\bar{x}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	70.22	5.82	18.302**
หลังเรียน	86.55	3.38	

3. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์นที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คิดเป็นร้อยละ 86.55 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนการประเมินหลังเรียนจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า คะแนนการประเมินหลังเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการดำเนินการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาแนวทางการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู รูปแบบที่พัฒนาขึ้นดำเนินการโดยสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในเรื่องแนวคิดประสบการณ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้สอนควรมีการเตรียมความพร้อมด้านตัวผู้สอน ผู้เรียน สถานการณ์ปัญหาจริง กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันสร้างบรรยากาศเชิงบวกในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ รวมถึงการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ร่วมกันและได้ประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ นำมาเป็นกรอบในการกำหนดกิจกรรมและขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มาพัฒนาปรับเปลี่ยนในครั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Joyce and Weil (1996: 61-75) และทิสนา แคมมณี (2550: 4-5) ที่ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาปรับเปลี่ยนว่า การพัฒนาปรับเปลี่ยนต้องมีทฤษฎีรองรับ ควรมีการวิจัยเพื่อตรวจสอบทฤษฎี และตรวจสอบคุณภาพในเชิงวิชาการใช้ในสถานการณ์จริง โดยการออกแบบองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล จัดทำเอกสารประกอบรูปแบบ นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบและเอกสารประกอบรูปแบบในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองนำร่องเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้รูปแบบให้ได้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น จึงทำให้มั่นใจได้ว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นนี้สามารถนำไปใช้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบได้

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น มีองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ขั้นตอนต้นความสนใจ 2) ขั้นค้นหาข้อมูล 3) ขั้นเรียกข้อมูล 4) ขั้นทำงาน 5) ขั้นตีความและลงข้อสรุป 6) ขั้นประเมินผล ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน 5 คน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.50) สอดคล้องกับวัชร่า เล่าเรียนดี (2554: 25) ที่ให้แนวคิดว่ารูปแบบการสอนและวิธีจัดการเรียนรู้มีมากมายหลายรูปแบบและหลายวิธี การเลือกใช้ควรให้เหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ลักษณะเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้อย่างดี ความพร้อมของผู้เรียนและสื่อการเรียนรู้ รูปแบบวิธีสอนคิดหรือวิธีสอนคิดหลาย ๆ วิธีสามารถนำมาพัฒนาได้ทั้งทักษะการคิดและความรู้ในเนื้อหาสาระครูควรสามารถรู้และตัดสินใจได้ว่าควรเลือกรูปแบบใด และควรบูรณาการรูปแบบใดกับเทคนิควิธีสอนแบบใดในการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดนั้นไม่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับวิธีสอนหรือรูปแบบการสอนคิดเฉพาะที่เหมาะสมเท่านั้น เพราะทักษะการคิด ลักษณะการคิดแต่ละประเภท แต่ละระดับ สามารถจะผสมผสานกับวิธีจัดการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แม้กระทั่งวิธีสอนแบบบรรยายหรือวิธีสอนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่วิธีสอนทักษะการคิดโดยตรง

3. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์นจากการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนในกิจกรรมตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่พัฒนาขึ้น การทดสอบความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น พบว่า คะแนนการประเมินหลังเรียนของนักศึกษาครู คิดเป็นร้อยละ 86.55 และเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนการประเมินหลังเรียนจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่าคะแนนการประเมินหลังเรียนของนักศึกษาครู เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยพบว่า ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคและวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพให้มีความยืดหยุ่นต่อการเรียนรู้และช่วยให้บรรลุผลสูงสุดตามศักยภาพของผู้เรียน มีการท้าทายกระตุ้นให้นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ได้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเติมเต็มองค์ความรู้กันมากยิ่งขึ้น รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศเชิงบวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้นักศึกษาครูมีอิสระในการทำงานร่วมกัน กำหนดประสบการณ์และขอบเขตในการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับ Brandenburg, McDonough, Burke and White (2016: 1-14) ที่ระบุว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในธรรมชาติของวิชาที่ต้องมีการปฏิบัติ (Practicum) ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหลักทฤษฎีที่เชื่อมโยงเข้าสู่ภาคปฏิบัติได้อย่างชัดเจนมากขึ้น และสอดคล้องกับ Omstein and Hunkins (2014: 6) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกจะครอบคลุมกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ความรู้ ทักษะการปฏิบัติ และเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของวิชาชีพได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณสำหรับครู ของนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ผู้สอนที่นำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้ สามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาที่ใช้ในการสอน และสามารถปรับเวลาที่ใช้ในการสอนเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ตามระดับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน และควรศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างละเอียดเพื่อผู้สอนจะสามารถพัฒนาบทเรียนให้มีความสมบูรณ์และสามารถชี้แจง แนะนำหรือตอบข้อซักถามได้อย่างถูกต้อง

1.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการความคิดรวบยอดซึ่งนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น จะถูกแบ่งกลุ่มแบบคล่องความสามารถ ทำให้ไม่ได้อยู่ประจำกลุ่มเพื่อนที่คุ้นเคยมาก่อน ดังนั้น ผู้สอนควรให้เวลานักศึกษาครูแต่ละกลุ่มในการปรับตัวเพื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนกลุ่มใหม่ และควรให้คำแนะนำเมื่อเกิดข้อคิดเห็นที่ขัดแย้งในระหว่างการทำงาน

1.3 ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา สื่อ แหล่งเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผล ที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียนให้มากขึ้น จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21

2.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้พัฒนาศักยภาพทางสมอง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู ยังไม่ควรนำไปใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาอื่น

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะการสื่อสาร และทักษะการทำงานเป็นทีม

เอกสารอ้างอิง

- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2553). *Active Learning*. เชียงใหม่: หน่วยส่งเสริมและพัฒนาวิชาการคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). *การสอนจิตวิทยาการเรียนรู้เรื่องศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2544). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- ปรียานุช พรหมภาสิต. (2559). *คู่มือการจัดการเรียนรู้ “Active Learning (AL) for HuSo at KPRU*. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์. (2561). *การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วัชร เล่าเรียนดี. (2554). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 8). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาภาคเหนือ. (2561). รายงานผลการนิเทศติดตามโครงการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน. สืบค้นเมื่อ 10 ธันวาคม 2566, จาก <http://www.nsdv.go.th>
- สถาพร พงษ์พิบูล. (2555). คุณภาพผู้เรียน...เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ (QUALITY OF STUDENTS DERIVED FROM ACTIVE LEARNING PROCESS). *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*, 6(2), 1-13.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2548). *กลยุทธ์การสอนคิดเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Brandenburg, R., McDonough, S., Burke, J. and White, S. (2016). *Teacher Education Research and the Policy Reform Agenda*. Singapore: Springer.
- Joyce, B. and Weil, M. (1996). *Models of teaching* (5th ed.). London: Allyn and Bacon.
- Mckinney, S. E. (2008). Developing teachers for high-poverty schools: The role of the internship experience. *Urban Education*, 43(1), 68-82.
- Ornstein, A. C. and Hunkins, F. P. (2014). *Curriculum Foundations, Principles* (6th ed.). USA: Pearson Education Limited.